

L'altra crisi: la dels valors humans

Joel Sàmper i Marbà

En primer lloc, voldria agrair a la Societat Andorrana de Ciències haver pensat en el partit dels Verds d'Andorra per participar en les seves catorzenes jornades. També és un plaer afegit el fet de retrobar-se amb persones amb les quals has compartit molt i per tant em fa goig retrobar-vos precisament aquí, parlant dels valors.

Quan em van oferir de parlar sobre els valors en la societat andorrana d'avui, el primer que vaig recordar és que, precisament, en les darreres eleccions vam decidir, des del nostre partit, que els *valors* serien, conceptualment, el punt de partida del nostre argumentari polític en la nostra campanya. A partir d'aquesta idea (els valors), vam distingir tres àmbits ben diferenciats. D'una banda, la justícia social l'entendem com tots aquells drets i i tots aquells esdeveniments que tenen en comú el fet de perseguir una societat més justa, igualitària i cohesionada (aquí no ens referim a la societat andorrana sinó a la humanitat en global). D'altra banda tenim el valor de la participació, és a dir, opinar, votar, parlar o fer qualsevol cosa que impliqui que les decisions van de baix cap a dalt (del ciutadà/ana, que és qui decideix, a qui executa aquestes decisions) i no a l'inrevés. Finalment, tenim el valor de la sostenibilitat, que es podria resumir en la frase *viu, i deixa viure* (sobretot la segona part de la frase). Potser us semblarà una visió una mica *compartimentada* dels valors, però a mi (segurament per un defecte de la meva professió) m'agrada aquesta visió, ja que em sembla aclaridora.

En un primer moment, hom podria pensar que això dels valors és quelcom conservador, o més aviat propi de la gent de dretes, però jo voldria utilitzar aquesta avinentesa per dir que, clarament, això no és així. Els valors no són exclusius de la gent de dretes, ni la gent d'esquerres, ni dels de centre, ni dels indecisos ni dels indefinits. Són quelcom que pertanyen a la humanitat i per tant ningú no se'ls pot

apropiar. Defensar els valors no significa defensar una determinada moral, sinó defensar la nostra essència, les nostres arrels. En les darreres eleccions comunals hem pogut sentir i llegir repetidament frases sobre (el valor de) la sostenibilitat. Altra cosa és, evidentment, la interpretació i l'aplicació real que se'n faci després.

Voldria parlar del valor de la vida en família, un concepte que, com heu pogut observar, ha merescut molta atenció per part dels ponents que han intervingut aquest matí. Començo justament per aquesta idea perquè em sembla especialment rellevant per a la societat andorrana d'avui. Si estic parlant de *societat andorrana* és, justament, perquè vull que hi hagi *una societat andorrana*, incloent, i vull que sigui justa, igualitària i cohesionada (evidentment, existeix *una societat andorrana*, però ara mateix la tenim a l'UVI!). Una societat no és una col·lecció d'individus. Per sentir-se part d'una societat, bé hi ha d'haver quelcom que ens uneixi. El simple fet d'estar en un lloc geogràfic (Andorra) no uneix pas, però tenir una vida familiar a Andorra sí que és un ancoratge transcendental per sentir-se part d'una societat. Més vida en família significa més cohesió social. És per això que trobo una barbaritat el simple fet d'imaginar-me la idea d'ampliar els horaris comercials fins a les 9 de la nit com a temptativa per augmentar l'activitat comercial. D'una banda, em pregunto quan podran, els comerciants que tinguin fills, gaudir de la vida en família? A altes hores de la matinada? Perquè hem de recordar que plegar a les 9 de la nit significa plegar més tard, ja que s'han de fer els tancaments, després et cal buscar algun mitjà de transport, fer el sopar, col·laborar en les tasques domèstiques, etc. Si abans dèiem que la societat andorrana està a l'UVI, això seria com clavar una pallissa a un pacient que està a l'UVI. D'altra banda, si l'economia del país depèn dels horaris comercials, llavors més val que obrim les botigues fins a les 12 de la nit i seguríssim que ens vindran els diners a cabassos, i ens en sobranen i tot.

Pel que fa al valor de la sostenibilitat, voldria comentar que a vegades se'n té una imatge estereotipada i superficial. Per exemple: "Mira aquell que va en bicicleta, que guai, que ecològic". En primer lloc, si utilitzo la bicicleta és perquè em sembla un mitjà de transport molt econòmic, que em permet arribar a la feina en un temps rècord i que a més té l'avantatge que em deixa la consciència ben tranquil·la quan el metge em diu que haig de fer esport sovint. En segon lloc, la sostenibilitat no és quelcom *guai*, sinó que és el reconeixement més viu del fet que no estem sols (i que per tant hem d'aprendre a coexistir, conviure i compartir l'espai i els recursos), i que tenim una responsabilitat envers les generacions futures.

Quant al valor de la participació, quin exemple millor que el d'aquestes jornades per il·lustrar-ho.

A pesar del títol de la meva ponència, voldria dir que sóc optimista i crec en la capacitat de l'ésser humà per crear valor. Els valors són un concepte una mica abstracte i difícil de definir. Segurament això és una prova que són quelcom molt impregnat en

la nostra ànima i en el nostre ser. No es pot concebre la vida sense valors; no tindria sentit. Tampoc no es pot concebre una societat sense valors. D'alguna manera, si parlem de *valors* és perquè reconeixem que vivim en societat i que, per tant, no estem sols en aquest món.

Joel Sàmper i Marbà,
enginyer de telecomunicacions i tècnic en l'àrea de telecomunicacions i telemàtica,
membre del partit dels Verds d'Andorra